

Baggrund for Interkulturel.com

Interkulturel.com har sin oprindelse i en lille flerkulturel daginstitution ved navn Sesam – med børn med vidt forskellige oprindelser såsom Bosnien, Somalia, Libanon, Irak, Tyrkiet, Sri Lanka og selvfølgelig Danmark. Over en lang periode fra 1998 - 2004 blev der i institutionen gennemført forskellige udviklingsprojekter. De handlede alle om, hvordan dialogen kunne få de bedste vilkår i en ofte travl hverdag med en multietnisk gruppe børn forældre og personale. Udviklingsprojekterne var Øje for barnets kultur, Videreudviklingen af Øje for Barnets kultur, Tværkulturelt forældresamarbejde og Vores Rødder.

Gå ind på VerdensBørns hjemmeside www.verdensboern.com og kig under litteratur, hvis du ønsker at se noget af de skriftlige materiale, som projekterne resulterede i.

Resultater

En tværgående gennemgang af materialet bag alle udviklingsprojekterne, der blev gennemført i Sesam, viste, at "kultur" ofte var en forstyrrende faktor for dialogen¹. Ved analyse af konkrete situationer og forløb (opsamlet af personalet), hvor dialogen var gået skævt, viste det sig, at enten var det kulturelle aspekt blevet overdrevet, eller også var den blevet undervurderet.

Gennemgangen af materialet viste, at især to kulturelle aspekter spillede ind. Dels ubevidste "dybereliggende" kulturforskelle i kraft af forskellige grundlæggende forståelser af virkeligheden, dels den måde "kultur" bliver så selvfølgelig for én, at den er usynlig, fordi kultur er bygget op omkring usynlige meninger, vaner og betydninger dannet i mødet med vores kontekst.

Det andet gennemgående forstyrrende element var den ulige magtrelation (mellem majoritet/minoritet, vesterlænding og ikke- vesterlænding, mellem uddannet offentlig ansat pædagog og forælder).

At håndtere kultur i en travl hverdag

At arbejde med både magt- og kulturaspektet var ikke realistisk. Kulturaspektet frem for magtaspektet blev udvalgt, fordi de fleste opsamlinger og erfaringsudvikling handlede om dette.

Så for bedre at kunne forstå de misforståelser, som opstod i hverdagen, dykkede personalet i Sesam ned i en temmelig omfattende litteratur om kultur og kulturforståelse. Det blev hurtigt klart, at der var tale om et utrolig komplekst område. Det syntes ikke at være skrevet for mennesker i en almindelig verden. Det virkede så højt hævet, at det var umuligt at genkende Lotte, Ahmet, Hamsi, Suleima, Jonas og alle de andre fra hverdagen.

¹ Desværre er disse resultater aldrig blevet skrevet i en form, der egner sig til offentliggørelse. Resultaterne foreligger kun i form af arbejdsrapporter. Dog fremgår nogle resultater af rapporten Videreudvikling af Øje for Barnets Kultur skrevet af Karen Nørskov og Annie Thomsen samt Tværkulturelt Forældresamarbejde ved Karen Nørskov og Lone Sperschneider. Se evt. www.verdensboern.com under Litteratur.

Derfor opstod et behov for at kunne omsætte kulturteori midt i hverdagens tumult med forsvundne hjemmesko, flyverdragten, der ikke var kommet med, og madpakken, som ikke blev spist.

Kulturforståelse var nødt til at være noget, der relativt nemt kunne tages med ind i hverdagen. Ellers blev det simpelthen glemt.

Det blev et mål i sig selv at omsætte kulturteori i en nogenlunde forståelig form, så det kunne tages med i en travl hverdag.

Derfor blev et overordnet mål med Interkulturel.com at udvikle værktøjer, som var så forholdsvis enkle, at man med lidt øvelse kunne have det med i baghovedet i hverdagen og bruge dem til at forstå og skabe forståelse for det, som ellers blev misforstået.

Det var her, at ideen om at skulle se sig selv som kulturel linedanser opstod. Uddybes i pdf-filen Kulturbegreb og kultursyn.

Formål – arbejdsspørgsmål

I perioden 2005 – 2008 arbejdede Karen Nørskov med selve udviklingen af Interkulturel.com. Det overordnede mål var at udvikle analyseredskaber til at håndtere kulturforskelle, så de ikke virkede forstyrrende for en åben dialog. Følgende delmål var sat op:

- At finde frem til enkle teoretiske modeller, som egnede sig til at analysere vanskeligheder ved at håndtere kulturforskelle. Disse skulle være så enkle at det var realistisk at have med i en hverdags praksis.
- At omsætte nutidig relevant kulturteori i en tilgængelig form i relation til praksiserfaringer fra Sesams udviklingsprojekter.
- På denne baggrund at udvikle værktøjer og øvelser, der gjorde det realistisk at inddrage kulturteori i hverdagen

I starten var der ambitioner om at nå rundt om 6 forskellige kulturelle aspekter, som virkede forstyrrende for en åben dialog. Men det viste sig at være urealistisk i forhold til den tid, der var til rådighed. Derfor blev de to kulturelle aspekter valgt ud, som oftest havde spillet ind i de forløb og situationer, hvor kontakten var gået galt. Disse var:

- Ubevidste ”dybereliggende” kulturforskelle i kraft af forskellige grundlæggende forståelser af virkeligheden. De fik navnet ”kulturs dybere lag”. Den væsentligste teoretiker til at belyse dette blev Edgar H. Schein.
- Den måde ”kultur” bliver så selvfølgelig for én, at den er usynlig, fordi den er bygget op omkring usynlige meninger, vaner og betydninger. De fik navnet ”kulturs selvfølgeligheder”. Her blev den væsentligste teoretiker Clifford Geertz.

Metakulturel bevidsthed blev også valgt ud som emne for sitet, for at brugeren kunne få nogle almene færdigheder i forhold til at møde kulturforskelle.

Metakulturel bevidsthed skal forstås som evnen til at "hæve sig" op over kulturmødet, således at man er i stand til at skabe et nogenlunde "overblik" over, hvordan både man selv og den anden er præget og styres af sine forskellige kulturelle tilhørsforhold. Det indebærer, at man styrker almene færdigheder, såsom " at opdage sin egen kultur" og "at iagttage, i stedet for at vurdere".

www.interkultruel.com, Karen Nørskov. Redigeret 2012.